

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
**на тему: «Вплив світових торговельних війн на економіки США та
Китаю»**
«The impact of global trade wars on the economies of the USA and China»

Виконала: здобувачка денної форми навчання
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»
Чернова Валерія Віталіївна

Науковий керівник: к.е.н., доц. Родіонова Т.А. _____
Рецензент: проф. Горняк О.В.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 9 від 31.05.2023 р.

Захищено на засіданні ЕК №
протокол №__ від ____ 06. 2023 р.
Оцінка _____ / _____ / _____

Завідувач кафедри
_____ Якубовський С.О.

Голова ЕК
_____ Пічугіна Ю.В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ, ГЕНЕЗИС ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ	5
1.1. Визначення поняття торговельної війни.....	5
1.2. Історичні передумови виникнення конфлікту США та Китаю.....	8
1.3. Аналіз наукових досліджень впливу торговельних війн на економіку США та Китаю.....	12
РОЗДІЛ 2. ВЛИВ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ НА ЕКОНОМІКУ США ТА КИТАЮ	17
2.1 Порівняльний аналіз поточних рахунків платіжних балансів США і Китаю	17
2.2 Аналіз взаємної торгівлі США та Китаю.....	24
2.3. Вплив торговельної війни на ВВП США та Китаю.....	26
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІЙН НА ЕКОНОМІКИ СВІТУ	32
3.1. Світова економіка та вплив торговельних війн на країни.....	32
3.2. Вплив торговельних війн на Україну.....	36
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Актуальність роботи. Інтенсивний розвиток процесів глобалізації наприкінці ХХ — початку ХХІ століття, зростання обсягів міжнародної торгівлі, зміна позицій країн на світовому ринку та структури їх товарообігу, прагнення держав підтримати конкурентоспроможність власних товаровиробників і протекціоністські тенденції у нових формах актуалізують проблему загострення торговельних стосунків між країнами.

Виникнення торговельних війн у світовій економіці ґрунтується на протиставленні сукупності економічних інтересів країн-учасників торговельної війни. Останніми роками китайсько-американські торговельно-економічні відносини стають все більш нервовими, багато суперечок продовжують відбуватися.

Метою роботи є дослідження впливу торговельних війн на економіку США та Китаю та їх зовнішньоекономічні зв'язки. Досягнення мети передбачає досягнення наступних завдань:

- дослідження та визначення поняття торговельної війни;
- проаналізувати історичні передумови виникнення конфлікту США та Китаю;
- проаналізувати наукові дослідження про вплив торговельних війн на економіку США та Китаю
- порівняти та провести аналіз поточних рахунків платіжних балансів США і Китаю;
- зробити аналіз взаємної торгівлі США та Китаю;
- проаналізувати вплив торговельної війни на ВВП США та Китаю;
- провести регресійний аналіз;
- дослідити вплив торговельних війн на країни
- зробити аналіз зовнішньоекономічних операцій США та Китаю з Україною;
- дослідити вплив торговельних війн на Україну.

Об'єктом дослідження є тенденції розвитку торгівлі між Сполученими Штатами Америки та Китаєм.

Предметом дослідження є аналіз зовнішньоторгівельних відносин між Сполученими Штатами Америки та Китаєм упродовж 2015-2021 років

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є положення, сформульовані у працях вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячених дослідженню впливу торгівельної війни, періодичні видання та статистичні дані з офіційних сайтів. При написанні роботи були використані порівняльний, статистичний, графічний методи, метод кореляційно-регресійного аналізу.

РОЗДІЛ 1

ПЕРЕДУМОВИ, ГЕНЕЗИС ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ

Світову торгівлю нереально представити без конфліктів між її учасниками, але точно в період глобалізації та підвищення значення міжнародних взаємовідносин конкуренція між ними дістає специфічного характеру. Для ліпших умов збуту товарів, країни неодноразово встають на путь торговельної війни, саме тому ця тема і є надзвичайно актуальною. У ХІХ столітті відбувся розквіт двосторонніх торговельних угод, апогеєм яких розпочалося зародження режиму найбільшої підтримки міждержавним торговим відносинам. Як наслідок зменшення масштабу торговельних війн, це розвиток цього процесу подій. Однак відродження державного протекціонізму у 1920-1930 роках їх відновило. З початку 1960-х років світова торговельна політика стала охочіше багатобічною, ніж двобічною. Певна річ, що двосторонній рівень торговельних війн довершився їх багатосторонньою подібністю на рівні наддержавних економічних об'єднань або ж цілих регіонів [1]. Світові торговельні війни пов'язані із міжнародною торгівлею, а вона – невід'ємна частина міжнародних економічних відносин.

1.1.Визначення поняття торговельної війни

Торговельні війни — постійний супутник людства з моменту його виходу на державно-організований рівень виробничо-розподільчої діяльності. Ще до того як Адам Сміт й тогочасні фізіократи, ніякі мислителі не мали віру у свободу торгівлі. Цілковита більша частина економістів минулих епох рахувала, що найкраща економічна політика основана у збільшенні власного експорту та всеосяжному утисненні експортних перспектив іншої сторони [1].

Методи торговельної війни ідентичні методам господарського протекціонізму. Комплекс цих методів призначений оберігати економіку суб'єкта економічного життя, здатного на активну протидію іншим суб'єктам. Або дія, цілеспрямована на захист власних економічних інтересів, автоматично показує проти економіки господарчого конкурента. Та навспак, будь-яка дія, що ослаблює економічного опонента, укріпляти власну економіку [1].

Виходячи зі складності та багаторівневості економічного життя на будь-якому рівні його організації (від приватного до державного й наддержавного), торговельні війни неможливо звести до одноманітно-уніфікованого вигляду.

Наступальна торгова війна – це торгова конкуренція двох або більше сторін, яка запроваджується з метою захоплення закордонних ринків.

Основні методи ведення наступальної торговельної війни:

- пониження експортних митних тарифів;
- підвищення експортних квот;
- використання демпінгових цін;
- у виняткових випадках використовується торгова блокада;
- оповіщення конкурентної продукції шкідливою для споживачів чи для екології (заяви можуть акомпонуватися просуванням міжнародних нормативних актів і стандартів, які не дозволяють або значно локалізують виробництво та застосування продукції конкурентів) [2].

Оборонна торговельна війна – попередження торгової «окупації» національної економіки.

Методами оборонної торговельної війни можна зазначити встановлення торгових бар'єрів:

- підвищення імпорتنих мит (зокрема застосування порівняльних мит, що окреслюють підвищення ціни імпортованого товару до рівня внутрішніх цін з метою попередження демпінгу);
- зниження імпорتنих квот;

- впровадження нетарифних обмежень – бар'єрів, які відносяться з ускладненням процедури ліцензування та нагромадженням митних проформ;

- впровадження технічних бар'єрів, які окреслюють утворення ускладнення з належністю імпортованих товарів національним стандартам і технічним умовам [2].

Щодо причин які сприяють розвитку торговельних війн можна залучити:

- 1) перебільшену поляризація багатства та бідності у світовому масштабі (повна перевага «золотого мільярда» над геоекономічною периферією);

- 2) переміну ролі та змісту економіки, яка, не припиняючи бути джерелом задоволення суспільних потреб у товарах та послугах, зводиться переважаючою силою соціального управління, опановує політику, ідеологію, культуру, духовні процеси і загалом трансформується в механізм силового тиску на другого суб'єкта економічного життя;

- 3) нестабільність світової економіки, в якій відображається розбіжність між об'єктивною необхідністю розвитку міжнародного поділу праці та зусилля олігархії (світової, регіональної, національної) індивідуально привласнювати його результати;

- 4) створення віртуальної економіки – відносин нового типу між суб'єктами фінансового ринку, які не є економічними, оскільки не показують процесів реального обміну товарами та послугами які, не споріднені з виробничою економікою, але проявляються як ефективний механізм кругообігу фіктивного спекулятивного капіталу [1].

Таким чином, можна запевнити, що провідними учасниками торговельних війн та суперечок є розвинуті країни. Країна, яка виступала однією із сторін суперечки понад 200 разів, причому у 106-ти випадках у ролі позивача (скаржника) та у 120-ти випадках — як відповідач -є лідером серед них та це США. Другим у рейтингу країн позивачів і країн постає ЄС, виступали позивачем - 89 разів, а відповідачем – 74 рази. Щодо Китаю, то як чільна країна у міжнародній торгівлі, за час членства у СОТ часто (31 раз)

була об'єктом скарг з боку торговельних партнерів, зате сам ініціював лише 10 скарг на своїх торговельних партнерів [3].

Заборона на експорт чи імпорт чи додаткові мита на певні види товарів є значно відомими заходами для торгових війн. Так само можуть використовуватися квоти, демпінгові ціни і, також, антидемпінгові мита. До ще одного інструменту можна зарахувати блокування ввезення продукції на кордоні через невідповідність товару екологічним або санітарним нормам. Здебільшого, у взаємній торгівлі країн у кожної з них існують ключові позиції фірми, надавши на які, інша країна завдасть удар її економіці і/або покращить ситуацію саме для вітчизняних виробників. Через те, торгова війна майже завжди є зв'язкою більш глобальних політичних процесів [4]. Також торгові відносини між США та Китаєм, які є напруженими, впливають на глобальні цикли створення вартості та структуру промисловості, інвестиції, інновації та добробут споживачів у всьому світі.

1.2. Історичні передумови виникнення конфлікту США та Китаю

На перший погляд, можна вважати, що американо-китайська «війна» виглядає, як звичайна торгівельна суперечка. Проте, істинна причина конфлікту приховується у глобальному протиборстві двох провідних економік ціллю якого є фактичний переділ світу на нові сфери впливу.

Під час передвиборчої кампанії осінню 2016 року Дональд Трамп підкреслив, що «Китай насилує нашу країну». Згодом, як його обрали Трампом став першим президентом США, який вирішив подзвонити президенту Тайваню Цай Івень, що було оцінено у КНР як недружній крок.

Сі Цзіньпін і Дональд Трамп вирішили перемінятися офіційними візитами у 2017 році. На той момент, торгівельний оборот між цими країнами становив \$ 710,4 млрд, серед яких \$522,9 млрд приходилось на імпорт китайських товарів у США.

Конфлікт перейшов у гостру фазу 23 січня 2018, тоді США установили тариф у розмірі 30% китайські сонячні батареї також на пральні машини (щонайперше 1,2 млн ввезених – 20%, на другий – 50%).

Згодом в цьому ж році КНР запроваджують мито на 120 видів товарів США, а саме на продовольчі продукти, такі як м'ясо, фрукти та також на алюмінієвий брухт. США видають список з 1300 товарів з країни-походження КНР, на які запроваджується мито в розмірі 25%. До цих товарів можна віднести електроніку, запчастини для літаків, медичні товари, обладнання, супутники та інші товари.

Мита охоплюють обсяг обороту у \$68 млрд., вони були запроваджені у липні 2018 року з боків двох країн. Уперше до конфлікту застосували термін «торгівельної війни».

Коли КНР запровадили мита у 25% на додатковий список американських товарів, США застосували дзеркальні мита на 279 видів китайської продукції. КНР надали позов до СОТ у серпні 2018 року.

Мито збільшувалось з 25% до 30% саме на китайську продукцію на \$200 млрд у імпорті. Дональд Трамп оголошує про намір запроваджувати американських виробників з території КНР в травні 2019 року

У червні цього ж року в рамках саміту G-20 відбувається безрезультатна зустріч Дональда Трампа і Сі Цзіньпіна.

США запевняють про намір поширити мито 30% на додатковий перелік товарів КНР обсягом у товарообігу у \$250 млрд влітку 2019 року. На другу продукцію (на \$300 млрд у імпорті) мито збільшується з 10% до 15%.

Часткова угода між США і Китай щонайперше з початку конфлікту була досягнута у жовтні 2019 саме у торгівлі; Пекін дав згоду для збільшення закупівлі американської сільськогосподарської продукції, США вирішили послабити торгові мита саме на китайський імпорт.

Підписання угоди про першу фазу регулювання двобічних торговельних суперечок відбулося у січні 2020 року, це зробили Дональд Трамп і віце-

прем'єр Держради КНР Лю Хе Обсяг даної фази угоди був більше \$200 млрд з зростанням кожного року.

КНР запевняє, що не може відтворити першу фазу нової торгівельної угоди з США. Саме тому Сполучені Штати у травні 2019 року вводять додаткові санкції насупроти 33-х китайських компаній [5].

Голова причина конфлікту знаходиться у глобальній протидії двох головних економік цілями якого є істинний розподіл світу на нові сфери впливу. Китай висловив думку стати №1 на ринку не лише серед товарів, а й технологій.

Китай планує стати головним гравцем саме у 10 сферах таких як: робототехніка, інформаційні технології, авіаційне і аерокосмічне та морське обладнання, високотехнологічні кораблі, залізничний транспорт, нові енергоносії та енергозберігаючі транспортні засоби, енергетичне обладнання, сільськогосподарське обладнання, нові матеріали, біофарма і високотехнологічні медичні прилади [5].

Розпочата торговельна війна між США і Китаєм не «замикається» лише навколо питань торгівлі між двома країнами чи завданнями зменшення торговельних дисбалансів. Скоріше це є один з елементів світової (глобальної) рекомбінації сфер впливу між широковідомим світовим лідером США і швидко розвиваючимся Китаєм, який докладає зусиль стати не менш дієвим актором дійсності. Можна запевнити, що хоча простір торговельної війни широкий, зате у реальності чинні суперечності сконцентровані у технологічній та інноваційній сферах (таких як інформаційно-комунікаційних) та у сферах, де ще до недавнього часу глобально домінували США. Відома неймовірність такого підкреслення полягає у тому, що останнім десятиліттям саме Китай активно і заповзято підключав і звершував технологічні здобутки розвинутих країн, що стало одним із спрямувань заснування і розвитку власної технологічної ніші, як складової глобального (технологічного) лідерства.

Отже, щодо причин утворення торгового конфлікту, то можна виокремити три з них:

1. Щонайбільше примітною є торгова невідповідність між країнами. Через те, що дефіцит торгівлі з Китаєм став головним осередком чистого імпорту США, що становить 46% від загального дефіциту. Серед причин, що спричинила до такого торгового дефіциту є те, що Китай продукує велику кількість споживчих товарів за меншими витратами, ніж другі країни, згідно з чим, продає ці товари, у тому числі і в США, за подібними низькими цінами. Конкурентні ціни в Китаї є наслідком таких факторів як низький рівень життя, який дає змогу компаніям у Китаї виплачувати заробітну плату нижчим, і фіксований валютний курс [15].

2. До другої причини можна віднести те, що американські компанії, які не можуть змагатися з дешевими китайськими товарами, мусять знизити витрати або зупинити свою діяльність. Багато підприємств зменшують свої витрати, переміщуючи виробництва в Китай чи Індію. Щодо кількості робочих місць, то в американському виробництві воно зменшилось на 35% між 1998 і 2010 роками. З огляду на те, що торговельна невідповідність між Китаєм та США є давнішньою проблемою, не дивлячись вже про сумнівну ефективність торговельної війни щодо зниження торгового дефіциту США, не тільки торговельний дисбаланс між Китаєм та США є причиною ескалації конфлікту [15].

3. Також дуже важливою причиною для торгової війни США та Китаю є недостатній рівень захисту прав інтелектуальної власності. Виробництво підробної продукції Китаю та нестача адекватних практик і законів, що забезпечують захист іноземних технологій від незаконного поширення на території країни, це все не є новітньою проблемою для Китаю. Комісія з розкрадання інтелектуальної власності в США, утворена у 2012 році, характеризує Китай як одного з найбільших порушників американських прав [16].

4. Також в основі китайсько-американської торговельної війни простягається битва за глобальне економічне домінування. Останнім часом Китай зазнав швидкого зростання і став головною економічною державою. Тобто, обсяг виробництва Китаю займає друге місце у світі, а ВВП Китаю вже переважив США за рівнем паритету купівельної спроможності. Юані все більше і більше стають важливими у світовій торгівлі та транзакціях і створює конкуренцію домінуючому становищу долара США [15]. Слабший юань робить китайські товари дешевшими для покупців, і це знижує ефект від запровадження американською владою додаткових митних зборів

1.3. Аналіз наукових досліджень впливу торговельних війн на економіку США та Китаю

У статті «Торговельна війна між США та Китаєм: чи була вона дійсно необхідною?» Саджад Хосейн, Саддам Хосейн (2019) відмічають, що Діловий світ спостерігав за ще одним шокуючим заходом президента США щодо введення 25% мит на китайський імпорт до США на загальну суму 150 мільярдів доларів США з метою скорочення дефіциту двосторонньої торгівлі між США та Китаєм. Контрзаходом стало швидке введення антимит на американські товари вартістю 50 мільярдів доларів для Китаю. Чистим результатом може стати суттєве скорочення двосторонньої торгівлі між двома країнами. Найвірогіднішим висновком у зв'язку із запровадженням тарифів для цієї країни є заміна імпорту з інших країн імпортерами США, крім Китаю.

У той час як дефіцит торгівлі США з Китаєм може знизитися, а з іншими країнами він продовжуватиме зростати, тобто дефіцит торгівлі США з рештою світу суттєво не зміниться. Експерти та економісти стверджують, що сумарний дефіцит торгівлі з рештою світу можна зменшити лише шляхом збільшення внутрішнього попиту та задоволення цього попиту за рахунок місцевих товарів (менше імпортуючи ззовні) або просто збільшивши експорт до інших країн. Оскільки Китай має найбільший ринок для багатьох

споживчих і промислових товарів, США мають величезний потенціал для збільшення свого експорту, наприклад сільськогосподарської продукції, енергетичних автомобілів; і такі послуги, як освіта та туризм на китайському ринку [6].

Автор статті «Американо-китайська торгова війна через призму теорій міжнародних відносин» Акмаль Ельмуродов (2022) аналізує основні торговельно-економічні тенденції конфліктів США та Китаю з точки зору теорій міжнародних відносин. США та Китай є великими світовими державами з точки зору політики, економіки та війська. Через масштаби їхніх економік і важливість у світовій торгівлі їхня внутрішня політика та політика по відношенню один до одного мають значні зовнішні наслідки та вплив. Торговий конфлікт між Вашингтоном і Пекіном почався в середині 2018 року, коли кожна країна ввела додаткові мита на імпорт. З тих пір напруга тільки зростає - обидві сторони приймають нові відповіді [7].

У статті «Як невиконання обіцянок у торговельній риториці формує ставлення до двосторонньої торговельної співпраці між США та Китаєм» Таня Швайнбергер (2022) запевняє, що триваюча торгова війна між Сполученими Штатами та Китаєм є одним із найсерйозніших погіршень торговельної співпраці в наш час. Експериментальні дані з обох країн свідчать про те, що люди сильніше реагують на риторику, яка підкреслює негативну, ніж позитивну минулу поведінку торгового партнера. Загалом, ця модель переважає незалежно від ідентичності торгового партнера. Торговельні наративи, що порушують обіцянки, є ключовим контекстуальним виміром торговельної війни між США та Китаєм, знижують сприйманий рівень надійності іншої країни.

Сукупний аналіз свідчить про те, що ставлення окремих людей до торговельної співпраці також формується риториною, спрямованою на проблеми, що виходять за рамки торгівлі. Ці висновки підкреслюють важливість контекстуальних факторів, що супроводжують контекст торгової війни між США та Китаєм. Таким чином, ця стаття наголошує на потенціалі

політичних еліт для ефективного використання фундаментальних індивідуальних принципів справедливості для активізації опозиції до відкритих торговельних відносин [8].

Проаналізувавши статтю «Глобальний вплив технічної війни між Китаєм і США» Піумі Каушала (2022) затверджує, що після періоду холодної війни Сполучені Штати зміцнили своє становище найбагатшої та наймогутнішої країни світу. Китай став найімовірнішим економічним наступником Сполучених Штатів. Крім того, Китай зарекомендував себе як ядерна супердержава з найбільшою у світі армією.

Підйом Китаю може стати протидією Сполученим Штатам. Адміністрація Трампа розпочала технологічну війну проти Китаю на основі різних політичних цінностей, геополітичних мотивів і свого торговельного суперництва на глобальній і регіональній арені. У цьому дослідженні, зосередженому на американсько-китайських відносинах, критично розглядається концепція «пастки Фукідіда». Однак пастки можна уникнути за допомогою різних коригувань Сполучених Штатів і Китаю. Щоб уникнути «пастки Фукідіда», обидві країни мають розширити економічну, політичну, безпекову та культурну співпрацю [9].

У статті «Відображення «пастки Фукідіда» та «пастки Гоббса» у торговельній війні між Сполученими Штатами та Китаєм» Шаніка Ділрукші (2022) автор запевняє, що вплив піднесення Китаю на очолюваний США міжнародний порядок є одним із головних викликів цієї епохи. Відносини між зростаючою силою та домінуючою силою в історії часто закінчувалися інтенсивними конфліктами та війнами. Основною причиною є пастка Фукідіда. У цій статті спочатку надається уявлення про пастку Фукідіда. Відносини між Сполученими Штатами та Китаєм потім обговорюються щодо того, чи не потрапив Фукідід у пастку. Шаніка Ділрукші описує як американсько-китайські відносини пов'язані з пасткою Гоббса.

Також в статті зосереджується на ініціативі «Пояс і шлях» (BRI) і обговорюється, чи є вона частиною тих самих пасток. Запевняється, що

ініціатива «Пояс і шлях» (BRI) — це комплексний проект, який виходить за рамки комерційно-економічного проекту. Згодом зосереджується на тому, як Сполучені Штати реагують на це, як це впливає на такі країни, як Шрі-Ланка, і як аналізувати майбутнє через проблеми та напруженість між Китаєм і Сполученими Штатами [10].

Автор статті «Історія торгівлі між Китаєм і США» Ши Цзяньдун (2022), аналізується загальна ситуація розвитку китайсько-американської торгівлі. По-перше, процес еволюції китайсько-американських торговельних відносин відсортовано та розділено на чотири етапи: китайсько-американський огляд торгівлі від династії Цин до Антияпонської війни; огляд китайсько-американської торгівлі від антияпонської війни до створення нового Китаю; Огляд китайсько-американської торгівлі від заснування нового Китаю до встановлення китайсько-американських дипломатичних відносин; розвиток і зміни китайсько-американської торгівлі після встановлення китайсько-американських дипломатичних відносин.

По-друге, з точки зору загального обсягу торгівлі, позитивне сальдо торгівлі Китаю зі США постійно зростає, що вказує на те, що китайський експорт все більше залежить від американського ринку, і посилює асиметрію китайсько-американських торгових відносин. Асиметрія китайсько-американських торговельних відносин також принесла велику невизначеність і ризик для розвитку китайської економіки та зовнішньої торгівлі. Нарешті, торговельний дисбаланс між Китаєм і США є основною перешкодою для розвитку китайсько-американських торгових відносин, а також прямою причиною китайсько-американської торгової війни [11].

У статті «Торгова війна США-Китай» Валерія Мартінес (2020) затверджує, що торгова війна — це економічний конфлікт, у якому країни встановлюють тарифи або квоти на імпорт одна одної у відповідь на торговельні бар'єри, встановлені іншою стороною. Зростаючи, він викликає конфлікти в міжнародній торгівлі.

Торгова війна починається, коли нація прагне захистити свою національну промисловість, у результаті чого вводяться мита, щоб надати конкурентну перевагу вітчизняним виробникам цього продукту та послуг.

Сполучені Штати Америки та Китай є найбільшими державами світу, обидва представляють значну частину світової економіки та економіки торгівлі. Китай є найбільшим експортером у світі, за яким йдуть Сполучені Штати та Німеччина, а щодо імпорту Сполучені Штати є найбільшими імпортерами у світі, а Китай посідає друге місце. Ось чому, коли дві великі торгові держави світу починають мати проблеми одна з одною, це автоматично викликає велику проблему для всього світу та для міжнародної торгівлі [12].

Автор статті «Американо-китайська торгова війна та механізм врегулювання суперечок СОТ» Толулопе Ентоні Адекола (2020) використовує кабінетний аналіз та юридичний аналіз відповідних рішень органу СОТ з вирішення спорів. За допомогою кабінетного аналізу було обговорено та критично проаналізовано первинні джерела, такі як відповідне внутрішнє законодавство, на яке посилалися США та Китай, щоб спровокувати торговельну війну.

Запевняє, що односторонні та протекціоністські дії, які характеризують торговельну війну, можуть бути пов'язані з втратою довіри до засобів правового захисту СОТ для відшкодування ретроактивних економічних втрат членів. Це є корисним у аргументації на користь включення ретроспективного монетарного засобу правового захисту, щоб запобігти повторенню подібної торгової війни та врятувати СОТ від дисфункції. Толулопе Ентоні Адекола підкреслює нагальну потребу в реформі СОТ щодо врегулювання суперечок, щоб запобігти повторенню ще одного глобального викривлення торгівлі [13].

РОЗДІЛ 2

ВЛИВ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ НА ЕКОНОМІКУ США ТА КИТАЮ

Дипломатичні відносини Китаю та Сполучених Штатів, попри різні політичні системи, стратегічні інтереси та культурні традиції, залишалися в значній мірі кооперативними упродовж багатьох останніх років. Китай та США поставали як «конкуруючі партнери» в ці періоди часу. Дуже успішна економічна діяльність для їх постійної співпраці виступала фундаментом. Через те що вони були на різних поставах, тому і конкурентний аспект їх економіки не був до такої міри помітним. Геополітичні та ідеологічні відмінності існували, але обидві сторони були раціональними та прагматичними. Завдяки цим відносинам, обидві сторони отримали величезні дивіденди. Тобто, для розвитку Китаю була потрібна співпраця США, щоб увійти в глобальну систему вільної торгівлі та ринку [24].

Можна сказати, що світова економіка показує найкращі результати, тоді, коли товари, послуги, людські ресурси та інтелект не мають певних адміністративних кордонів. Саме процвітання останніх десятиліть великою мірою відбулося завдяки поживленню міжнародної торгівлі, яка відкрила багато переваг для національних економік [25].

В даному розділі буде досліджено та порівняно поточні рахунки платіжних балансів США та Китаю, проаналізовано взаємну торгівлю США та Китаю та проаналізовано вплив торговельної війни на ВВП США та Китаю.

2.1 Порівняльний аналіз поточних рахунків платіжних балансів США і Китаю

Торговий баланс — коефіцієнт, який характеризує зовнішні торгові відносини країни. Складовими торгового балансу є експорт та імпорт товарів. Різниця цих показників відображає конкурентоспроможність держави в галузі торгівлі.

Тобто, якщо економіка регулярно повідомляє про негативний торговельний баланс, це означає, що зовнішні борги зростають і необхідно платити вищі відсоткові ставки. У ситуації, коли витрати на імпорт перевищують доходи від експорту товарів. Це створює потребу в іноземній валюті та надмірну пропозицію національної валюти, яка, таким чином, знецінюється. Отже, якщо експорт переважає над імпортом, то це свідчить про зміцнення національної валюти, а також позитивно характеризує економіку країни. Якщо вартість товару на ввезення вище вартості вивезення, то це говорить про низьку конкурентоспроможність країни [26].

Розглянемо такий показник як сальдо торгівлі товарами у США та Китаю (див. рис. 1.):

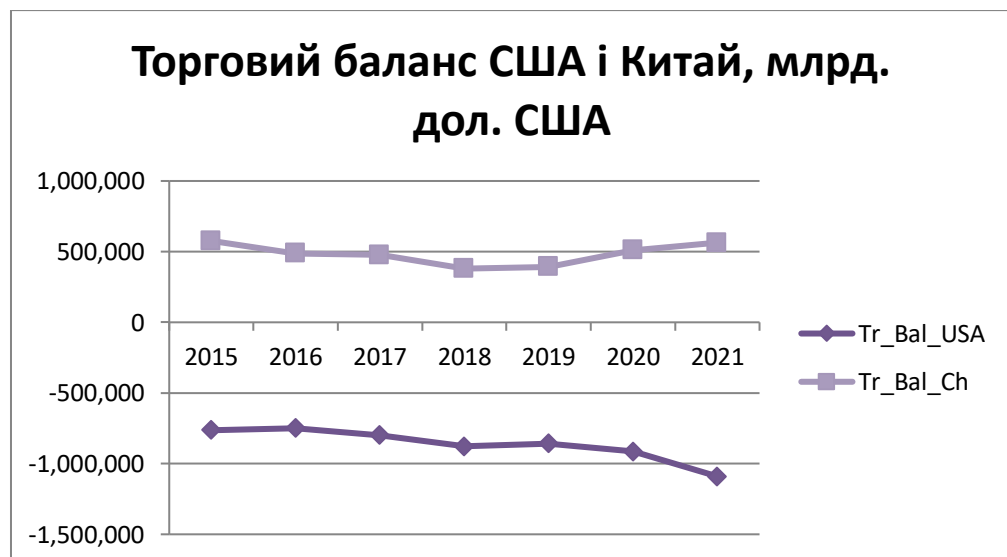

Рис. 1. Торговий баланс США та Китаю, млн. дол. США

Джерело: складено на основі даних [35].

Упродовж досліджуваних років торговий баланс США є від'ємним, тобто імпорт товарів переважає над експортом, це означає, що ввозять товарів у країну більше, ніж вивозять. Найбільший показник у 2015 році, а найменший показник у 2021 році. Дуже велике місце у системі дефіциту експортно-імпортової торгівлі товарами займають такі галузі, як саме споживчі товари,

промислову сировину і матеріали, автомобільна продукція. Тому саме на ринках цих товарів США втрачають свої конкурентні позиції.

Щодо торгового балансу Китаю, то він є профіцитним упродовж досліджуваних років. Найбільший показник простежується у 2015 році, а найменший показник у 2018 році. Існує торговельне сальдо, оскільки торговельний баланс сприятливий. Тому можна запевнити, що продажі за кордон цієї країни перевищуватимуть покупки. І цей результат є ідеальною ситуацією для країни, тому що саме завдяки експорту країни буде надходити саме більше економічних ресурсів.

Баланс послуг - це рахунок платіжного балансу, який показує дохід, набутий від надання послуг нерезидентам, а також платежі за послуги, здобуті від нерезидентів, за такої умови, що це не фактори виробництва.

Підсумовуючи, залишок послуг включає доходи, отримані від послуг, що надаються за кордоном, а також витрати на послуги, надані іноземними державами [27].

Розглянемо такий показник як сальдо торгівлі послугами у США та Китаю (див. рис. 2.):

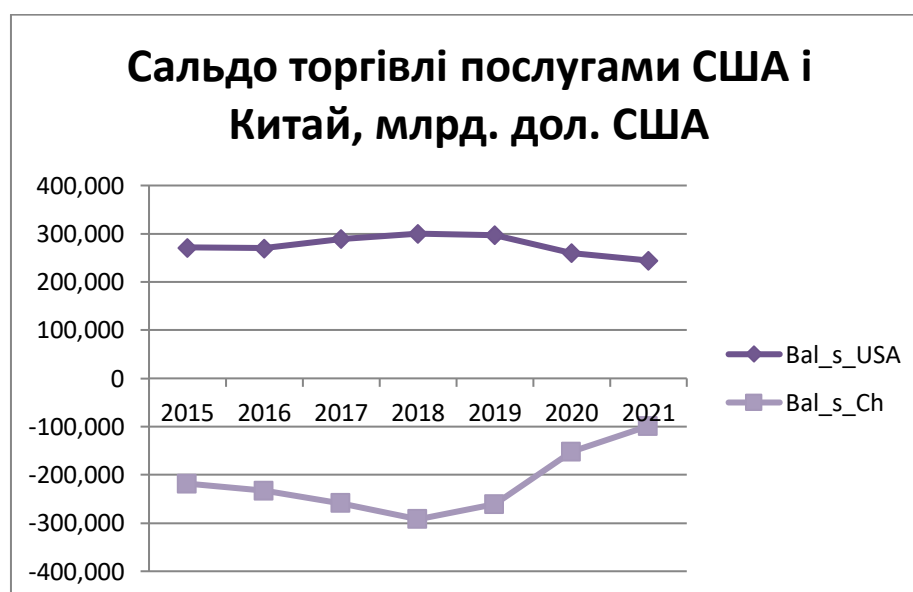

Рис. 2. Сальдо торгівлі послугами США та Китаю, млн. дол. США

Джерело: складено на основі даних [35].

У Китаї упродовж проаналізованих років сальдо торгівлі послугами є від'ємним. Найбільше значення спостерігається у 2021 році, а найменше у 2018 році. І якщо сальдо негативне, зазначене сальдо свідчить про те, що країна перебуває в ситуації, коли вона отримує більше послуг, ніж надається за кордоном.

У США сальдо торгівлі послугами є додатнім упродовж 2015-2019 років. Найбільше значення у 2018 році, а найменше значення у 2021 році. Це означає, що економіка надає більше послуг іноземним країнам, ніж отримує.

Баланс первинних доходів – це оплата праці нерезидентів. Це є доходи, які належать нерезидентам за їх внесок у виробничу діяльність, за надання фінансових ресурсів або здачу в оренду природних ресурсів нерезидентам, тобто це означає, що країна отримує більше, ніж видає. Ця група статей рахунку поточних операцій платіжного балансу включає платежі між резидентами і нерезидентами, пов'язані з оплатою праці нерезидентів і операції, пов'язані з доходами на інвестиції [28].

Розглянемо та проаналізуємо такий показник як баланс первинних доходів США та Китаю (див. рис. 3.):

Рис. 3. Баланс первинних доходів США та Китаю, млн. дол. США

Джерело: складено на основі даних [35].

Найбільше значення балансу первинних доходів у США спостерігається у 2018 році, а найменше у 2021 році. У США цей показник є додатнім упродовж 2015-2020 роках, тобто доходи резидентів за кордоном, перевищують доходи, які отримують нерезиденти в США, а від'ємним у 2021 році, тобто доходи, які отримують нерезиденти в США, перевищують доходи резидентів за кордоном.

Найбільше значення балансу первинних доходів Китаю спостерігається у 2021 році, а найменше у 2020 році. В Китаї цей показник є від'ємним упродовж 2015-2020 роках, тобто доходи, які отримують нерезиденти в Китаї, перевищують доходи резидентів за кордоном, а у 2021 році – додатнім, то доходи резидентів за кордоном, перевищують доходи, які отримують нерезиденти в США.

Баланс вторинних доходів – це стаття, пов'язана з односторонніми капіталами. Саме ця стаття являє собою поточні трансферти в готівковій та безготівковій формі між резидентами та нерезидентами. Він відображає рух поточних трансфертів між резидентами та нерезидентами, тобто операції, підчас яких відбувається передавання матеріальних та фінансових цінностей, яке не передбачає зустрічного руху вартісного еквівалента.

До поточних трансфертів можна віднести трансферти, які збільшують потенційні можливості споживання країни-отримувача та наявний дохід та також зменшують наявний дохід і потенційні перспективи споживання країни-донора. Наприклад, гуманітарна допомога у формі споживчих товарів та послуг, перекази у грошовій формі, внески до міжнародних організацій [33].

Розглянемо та проаналізуємо такий показник як баланс вторинних доходів США та Китаю (див. рис. 4.):

Рис. 4. Баланс вторинних доходів США та Китаю, млн. дол. США

Джерело: складено на основі даних [35].

Найбільше значення балансу вторинних доходів у США спостерігається у 2021 році, а найменше у 2015 році. У США цей показник є від'ємним упродовж досліджуваних років, тобто це означає, що американські резиденти здійснили більше односторонніх платежів за кордон, ніж нерезиденти в цю країну.

Найбільше значення балансу вторинних доходів Китаю спостерігається у 2021 році, а найменше у 2015 році. В Китаї цей показник є від'ємним упродовж 2015-2018 роках, тобто китайські резиденти здійснили більше односторонніх платежів за кордон, ніж нерезиденти в цю країну, а у 2019 - 2021 роках - додатнім та це означає, що нерезиденту здійснили більше односторонніх платежів в Китай, ніж китайські резиденти за кордон.

Баланс поточного рахунку є частиною звіту про приплив і відтік фінансових коштів країни. Це частина платіжного балансу, звіт про всі операції, здійснені між однією країною та іншою.

Вивчення балансу поточного рахунку платіжного балансу країни може дати хороше уявлення про її економічну діяльність. Він включає в себе діяльність, пов'язану з промисловістю країни, ринком капіталу, послугами та

надходженням грошей до країни від інших урядів або через грошові перекази [39].

Рахунок поточних операцій сам по собі не є фундаментальною економічною силою, а він є лише одним із проявів взаємодії загальної рівноваги між багатьма факторами такими як: внутрішніми нормами заощаджень та інвестицій; економічне зростання і торгівля; міжнародні інвестиції та рух капіталу; ціни та норми прибутку та валютний курс; фіскальна та монетарна політика [39].

Циклічна поведінка рахунку поточних операцій є результатом великого дефіциту торгівлі товарами, який зростає, навіть якщо торгівля послугами стає дедалі активнішою. Але проте все більш важливим компонентом динаміки поточного рахунку є чисті інвестиційні платежі [29].

Розглянемо та проаналізуємо такий показник як баланс поточного рахунку США та Китаю, у доларовому еквіваленті країною з найбільшим профіцитом у 2021 році був Китай, а країною з найбільшим дефіцитом були Сполучені Штати, як показано на графіку (див. рис. 5.):

Рис. 5. Баланс поточного рахунку США та Китаю, млн. дол. США

Джерело: складено на основі даних [35].

Упродовж досліджуваних років баланс поточного рахунку США є від'ємним. Найбільший показник простежується у 2017 році, а найменший показник у 2021 році. Тобто це означає, що витрачається набагато більше, ніж заробляють. Та саме дефіцит відображає уряд та економіку, які є чистими боржниками перед рештою світу.

США мають дефіцит поточного рахунку вже більше 20 років, це частково пояснюється дедалі більшим торговельним дефіцитом, а також результатом того, що іноземні інвестори в США володіють активами в країні, які коштують більше, ніж вартість іноземних активів американських компаній [30].

В Китаї упродовж досліджуваних років, баланс поточного рахунку є додатнім. Найбільше значення у 2021 році, а найменше значення у 2018 році. Китай має значне позитивне сальдо поточного рахунку через бурхливий експорт і той факт, що приплив прямих іноземних інвестицій перевищує відтік. Профіцит також був збільшений швидким зростанням вартості іноземної валюти та золотих резервів Китаю [30].

Можна побачити обернену залежність балансу поточних операцій між США та Китаєм. Тобто між ними простежується така залежність, що саме при погіршенні даного показника в США, в Китаї він поліпшується.

2.2 Аналіз взаємної торгівлі США та Китаю

Китайсько-американські економічні та торгові відносини мають взаємовигідний характер. Як найбільша країна, що розвивається, і найбільш розвинена країна, Китай та США користуються великою взаємодоповнюваністю щодо природних та людських ресурсів, ринку, капіталу та технологій.

З моменту встановлення дипломатичних зв'язків двосторонні економічні та торговельні відносини швидко розвивалися, розширюючи сфери співпраці, збільшуючи суть і більшу взаємозалежність. Тому порівняно з

першими днями дипломатичних відносин, китайсько - американські зв'язки перейшли від переважно торгових відносин до таких, які охоплюють майже всі аспекти економічного життя.

Сполучені Штати Америки – це другий за величиною експортний ринок у Китаї. А Китай – третій за величиною експортний ринок для США. Він є найбільш швидко зростаючим експортним ринком США протягом 10 років поспіль. Саме це все виконало неабияку роль для створення надійних та стабільних економічних та торговельних відносин.

Сьогодні ж відносини у торговельній сфері значно погіршилися саме через дисбаланс торгівлі між першою і другою економіками світу[31].

Розглянемо та проаналізуємо такий показник як експорт з США до Китаю та з Китаю до США(див. рис. 2.2.):

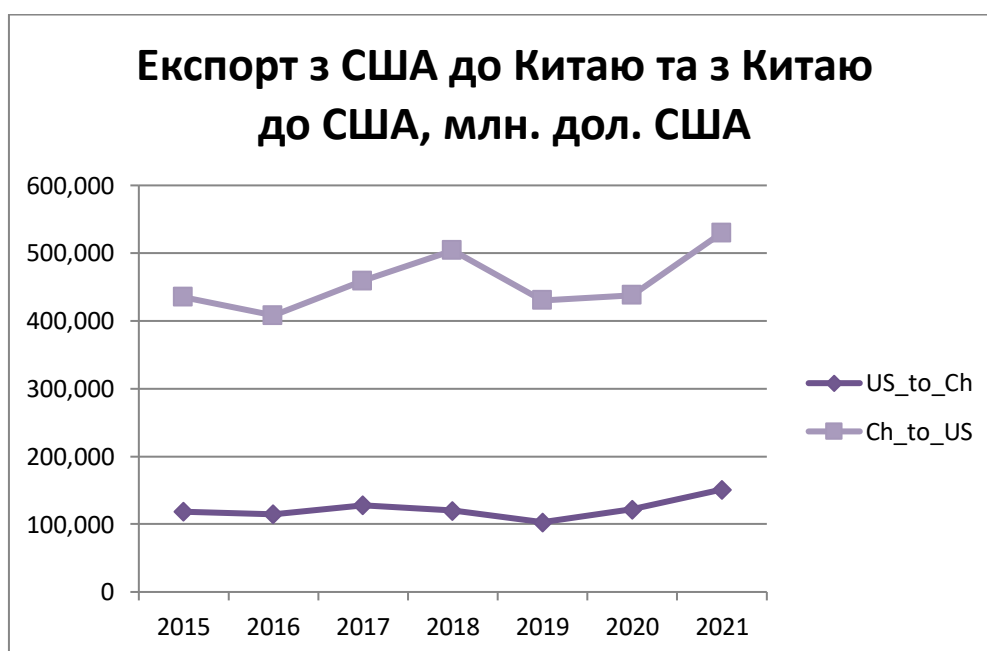

Рис. 6. Експорт з США до Китаю та з Китаю до США, млн. дол. США

Джерело: складено на основі даних [38].

Найбільше значення експорту Китаю до США спостерігається у 2021 році, а найменше значення у 2016 році. Китай головним чином експортує до США трудомістку продукцію, яка створить конкуренції для американських підприємств. Тому експорт Китаєм трудомісткої продукції США не впливає

ні на промислове виробництво і працевлаштування США, ні на частку американської продукції світовому ринку. А навпаки, він є корисним доповненням у економічній структурі США з погляду її врегулювання [32].

Найбільше значення експорту США до Китаю у 2021 році, а найменше значення спостерігається у 2019 році. А США експортують до Китаю головним чином літаки, силове обладнання, машини, електронні деталі, обладнання зв'язку і хімічні продукти, що належать до капіталомістких і техноємних товарів, а також аграрну продукцію: продовольство, бавовну [32]. Попри те, що дипломатичні відносини між США та Китаєм не є добрими, але торгівля між ними є дуже доброю. Можна сказати, що США та Китай залежать один від одного.

2.3. Вплив торговельної війни на ВВП США та Китаю

США – це країна, яка за валовим внутрішнім продуктом (далі ВВП) займає 1 місце у світі, приблизно 20% світової економіки, а Китай займає 2 місце. Як відомо, то за показником ВВП можна визначити наскільки ефективно функціонує економіка країни та чи спостерігається економічний ріст.

Проаналізувавши ВВП у США та Китаї, можна дійти до такого висновку, що ВВП за останні досліджуванні роки (2015-2021 рр.) має тенденцію до росту (див. рис.2.3.).

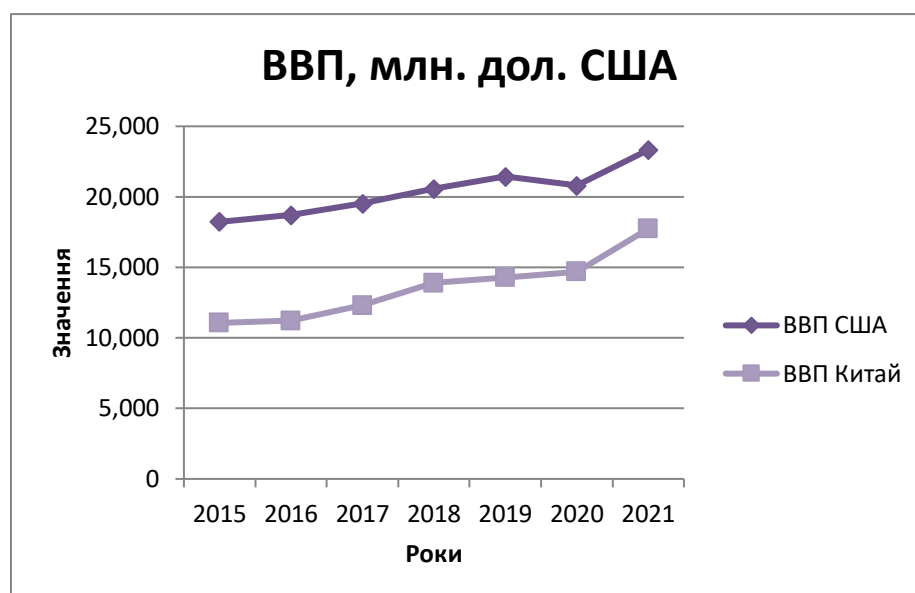

Рис. 7. Динаміка макроекономічного показнику - ВВП, млн. дол. США
Джерело: складено на основі даних [37].

Збільшення ВВП означає, що в країні було вироблено більше товарів та послуг, та це збільшило надходження податків до бюджету країни. Найбільший показник ВВП США серед досліджуваних років спостерігається у 2021 році.

Саме в цьому році економіка США показала рекордне зростання ВВП з 1984 року. Саме збільшення витрат на товари та послуги особистого споживання, а в свою чергу і зростання експорту та приватних інвестицій впливало на економічне зростання. З огляду на те, зростання споживчих витрат стримувала нестача автомобілів та інших товарів на фоні проблем виробництва саме і через глобальний дефіцит напівпровідників. Заразом до факторів, які стримували зростання споживчих витрат наприкінці четвертого кварталу, були такі показники як інфляція та зниження купівельної спроможності домогосподарств[34].

У Китаї найбільший показник також спостерігався у 2021 році. Припускали, що Китай пережене США, але це напевно не станеться, тому що основними причинами економісти називають старіння та скорочення населення у Китаї, загострення протистояння зі США у торгівлі, технологіях

та зовнішній політиці, а також величезний державний та приватний борг країни[34].

Внаслідок торговельної війни США втратять 0,6% ВВП, а китайська економіка недорахується 1,5% зростання [22].

В даній роботі, відповідно до формування платіжного балансу, досліджується вплив основних показників на ВВП США за допомогою регресійної моделі. Дана регресійна модель досліджує вплив таких показників як торговий баланс Китаю, баланс первинних доходів США та експорт з США в Китай . Отже, модель має вигляд:

$$Y_t = \alpha + Tr_Bal_Ch_t \beta_1 + \beta_2 PI_USA_t + \beta_3 US_to_Ch_t + \varepsilon_t$$

де Y_t – ВВП США;

$Tr_Bal_Ch_t$ – торговий баланс Китаю;

PI_USA_t – баланс первинних доходів США;

$US_to_Ch_t$ – експорт з США до Китаю.

Дана модель була оцінена на підставі річних статистичних даних США та Китаю за період з 2000 року по 2021 рік. Показники отримано із бази даних МВФ International Financial Statistics, The World Bank.

Оцінка моделі за допомогою методу найменших квадратів дала наступні результати:

$$Y_t = 0,427 Tr_Bal_Ch + PI_USA 0,344 + US_to_C 0,527$$

(2,971)*** (3,015)*** (4,001)***

Таблиця 1.

Регресійна модель впливу ВВП США на показники платіжного балансу
США та Китаю

Коефіцієнти

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандартна помилка	Бета		
1 (Константа)	10122,91	514,607		19,671	0
Tr_Bal_Ch	0,008	0,003	0,427	2,971	0,008
PI_USA	0,013	0,004	0,344	3,015	0,007
US_to_Ch	0,019	0,005	0,527	4,001	0,001

Залежна змінна: Y_USA

Адекватність моделі показана:

1) Три коефіцієнти з 1% значимості (***)

2) $R^2 = 0,913$ (91,3%).

Проаналізувавши дану модель можна зробити висновки. Якщо розглядати стандартизовані коефіцієнти, то можна з'ясувати, який із факторів впливає на змінну Y найбільше. У розглянутому випадку найбільший вплив має експорт з США в Китай, потім баланс первинних доходів США та торговий баланс. Це означає, якщо експорт з США в Китай збільшиться на одне стандартне відхилення, ВВП США також збільшиться на 0,527 стандартних відхилень. Також якщо баланс первинних доходів США збільшиться на одне стандартне відхилення, то ВВП США також збільшиться на 0,344 стандартних відхилень. Також якщо торговий баланс Китаю збільшиться на одне стандартне відхилення, то ВВП США також збільшиться на 0,427 стандартних відхилень. Та коефіцієнт детермінації

дорівнює $R^2=0,913$, тобто обрані фактори пояснюють залежну змінну на 91,3%.

Щодо впливу торговельної війни на економіки США та Китаю, то досліджується вплив основних показників на ВВП Китаю за допомогою регресійної моделі. Дана регресійна модель досліджує вплив таких показників як торговий баланс США, баланс первинних доходів Китаю та експорт з Китаю в США . Отже, модель має вигляд:

$$Y_t = \alpha + Tr_Bal_USA_t \beta_1 + \beta_2 PI_Ch_t + \beta_3 Ch_to_US_t + \varepsilon_t$$

де Y_t – ВВП Китаю;

$Tr_Bal_USA_t$ – торговий баланс США;

PI_Ch_t – баланс первинних доходів Китаю;

$Ch_to_US_t$ – експорт з Китаю до США.

Дана модель була оцінена на підставі річних статистичних даних США та Китаю за період з 2000 року по 2021 рік. Показники отримано із бази даних МВФ International Financial Statistics, The World Bank.

Оцінка моделі за допомогою методу найменших квадратів дала наступні результати:

$$Y_t = 0,966 Tr_Bal_USA - PI_Ch 0,257 + Ch_to_US 0,873$$

(0,966) (-3,701)*** (8,877)***

Таблиця 2.

Регресійна модель впливу ВВП Китаю на показники платіжного балансу США та Китаю

Коефіцієнти

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандартна помилка	Бета		
1 (Константа)	- 1393,06	1508,344		-0,924	0,368
Tr_Bal_USA	0,003	0,003	0,091	0,966	0,347
PI_Ch	-0,030	0,008	-0,257	-3,701	0,002
Ch_to_Us	0,032	0,004	0,873	8,877	0

Залежна змінна: Y_Ch

Адекватність моделі показана:

- 1) Два коефіцієнти з 1% значимості (***) та один не значимий зовсім
- 2) $R^2 = 0,942$ (92,4%).

Проаналізувавши дану модель можна зробити висновки. Якщо розглядати стандартизовані коефіцієнти, то можна з'ясувати, який із факторів впливає на змінну Y найбільше. У розглянутому випадку найбільший вплив має експорт з Китаю в США, потім баланс перинних доходів Китаю. Це означає, якщо експорт з США в Китай збільшиться на одне стандартне відхилення, ВВП Китаю також збільшиться на 0,873 стандартних відхилень. Також якщо баланс первинних доходів Китаю збільшиться на одне стандартне відхилення, то буде обернена залежність, тому ВВП Китаю зменшиться на 0,257 стандартних відхилень. Коефіцієнт детермінації дорівнює $R^2 = 0,942$, тобто обрані фактори пояснюють залежну змінну на 94,2%.

3 РОЗДІЛ.

ВПЛИВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІЙН НА ЕКОНОМІКИ СВІТУ

Оскільки торгова війна між США та Китаєм загострювалась, темпи глобального економічного зростання сповільнювалися. У червні Група Світового банку спрогнозувала зростання світової економіки на 2,6 відсотка в 2019 році та 2,7 відсотка в 2020 році, що на 0,4 відсотка нижче 3-відсоткового зростання в 2018 році. Це уповільнення, яке було прогнозовано, не можна пояснити виключно торгівлею війни, звіт вказує на зростаючий ризик зростання торговельних бар'єрів як сприяючий фактор, тоді як зростання світової торгівлі досягло найнижчого рівня з часів фінансової кризи 2009 року. У травні Міжнародний валютний фонд підрахував, що торгова війна може скоротити 0,3 відсотка світового ВВП у короткостроковій перспективі [17]. Хоча цей конфлікт є двостороннім, але наслідки для світової економіки можуть бути дуже руйнівними, тому що в неї поступово залучається все більша кількість країн.

3.1. Світова економіка та вплив торговельних війн на країни

Більшість фондових ринків Південно-Східної Азії почали закриватися через деморалізуючий вплив торговельної війни, згодом від початку торговельних конфліктів США та Китаю. Це ще одне свідчення того, як боротьба точиться саме в регіональних економіках, які отримали значну вигоду від прискореного переходу не лише нижчого рівня виробництва, а й компаній, що займаються виробництвом технологій і товарів народного споживання, з Китаю до країн із меншою собівартістю виробництва, таких як Таїланд і Малайзія. Країни з розвиненою виробничою економікою, такі як

Сінгапур, компанії постраждали від триваючої торгової війни через її вплив на матеріали, які вони купують у американських постачальників.

Транснаціональна корпорація «Google» заявила про те, що вона намагатиметься розвивати виробничу базу у В'єтнамі, та запевняли, що це можна вважати прикладом впливу торгової війни на міжнародні корпорації, оскільки подвійний тиск вищої вартості робочої сили в Китаї та спіральних тарифів спонукає фірми шукати альтернативні виробничі лінії, щоб стимулювати свій розвиток, економічно стійке зростання на всіх ринках. Історичне небажання лібералізувати свою торгівлю, призвело до того, що Індія значною мірою була закрита, що ще більше посилює привабливість Південно-Східної Азії [17].

У першій половині 2019 року експорт із країн Азії, що розвиваються, саме до США зріс на 10 відсотків порівняно з попереднім роком, навіть якщо експорт із Китаю впав на 12 відсотків. Експорт із В'єтнаму до США зріс на 33 відсотки, а з Бангладешу – на 13 відсотків. Було показано, як величезні наслідки відволікання торгівлі, викликані тарифною війною між США та Китаєм, створюють переможців і переможених, змінюючи глобальні ланцюги поставок, причому Бангладеш захоплює частку ринку текстилю, а В'єтнам – електроніки. Однак у межах цього, економіка В'єтнаму зросте ще на 2,3 відсотка, а Малайзія, Таїланд, Бангладеш і Філіппіни також вийдуть переможцями. Пан Савада, головний економіст Азіатського банку розвитку, який надає кредити країнам регіону, що розвиваються, запевняв, що «Аналіз не включає вплив невизначеності на торгівлю, що шкодить інвестиціям, що насправді може призвести до гіршого результату»[18].

Для регіону Східної Азії, за винятком Китаю (Японія, Південна Корея, Тайвань, 10 країн АСЕАН та Індія), Малайзія (0,5%) і Тайвань (0,4%), серед інших, зазнали позитивного впливу. Тим часом, загальний вплив на регіон Східної Азії, за винятком Китаю, позитивний і становить 0,1%, а на японську економіку також позитивний – 0,2%. Це пов'язано з заміною торгівлі між США та Китаєм торгівлею з третіми країнами, щоб уникнути високих мит.

Компанія «The Economist Intelligence Unit» (EIU) опублікувала список «переможців» американсько-китайської торгової війни за секторами економіки. Малайзія та В'єтнам номіновані переможцями зі значними перевагами в секторі інформаційно-комунікаційних технологій. Тим часом, у секторі готового одягу - Бангладеш, В'єтнам та Індія номіновані переможцями зі значними перевагами. Що стосується автомобільної промисловості, Малайзія та Таїланд номіновані переможцями зі значними перевагами [19].

Згідно з дослідженням, проведеним Японським банком «Nomura» (Subbaraman, Varma, & Loo, 2019), В'єтнам був першою країною, яка отримала вигоду від торгової війни між США та Китаєм, отримавши майже 9 відсотків ВВП від відволікання торгівлі. Однак ситуація складна, якщо великі групи починають переносити своє виробництво з Китаю в В'єтнам або готуються зробити це, як Apple (Li&Cheng, 2019), це складніше, особливо для Китайських малих та середніх підприємств (МСП), вони перенесуть своє виробництво у В'єтнам. По-перше, країні потрібен час, щоб розвинути свої виробничі потужності, і необхідно побудувати нову інфраструктуру, особливо в логістиці, бути в змозі задовольнити попит, сформований іноземними компаніями. Крім того, В'єтнам теж не застрахований до нових податків у США. З грудня 2017 року США ввели податки на імпорт сталі з В'єтнаму. Вашингтон виправдовує ці податки тим, що більшість в'єтнамської сталі насправді надходить із південного Китаю, Кореї або Тайваню; таким чином, ці три країни можуть уникнути антидемпінгових заходів, запроваджених Вашингтоном [20].

ЄС є найбільшою економікою світу. Незважаючи на зростання популізму в Європі, континент, як і раніше підтримує вільну торгівлю. ЄС не схвалює мита, які вводять США і закликає до деескалації між Пекіном і Вашингтоном. Важко передбачити, чи виграє ЄС від торговельної війни між США та Китаєм через без прецедент вимір цієї суперечки. Однак деякі ЗМІ та банки все ще стверджують, що торгова війна між США та Китаєм може створити можливості для країн-членів ЄС. Згідно з дослідженням, проведеним

Конференцією ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД, 2019), експорт ЄС становитиме до 70 доларів США мільярдів двосторонньої торгівлі між США та Китаєм. На думку вчених, серед країн-членів ЄС найбільше було б з Німеччини та Франції. Найбільше виграли країни, з високим ступенем міжнародної інтеграції, про що свідчить їхня участь у торговельних угодах та прями іноземні інвестиції. Франція, наприклад, збільшила свій експорт як до США, так і до решти світу у відповідь на тарифи. Іспанія збільшила свій експорт до США, але її експорт до решти світу скоротився [20].

Торгова війна між США та Китаєм також створює нові можливості для ЄС. Китаю може навіть більше знадобитися ЄС як експортний ринок і партнер для його технологічного розвитку. Таким чином, ЄС може виявити легше домовитися про амбітну інвестиційну угоду з Китаєм, щоб забезпечити доступ європейських компаній до все ще захищених секторів, таких як фінансові послуги, інфраструктура чи комунальні послуги. Більше того, ЄС може позиціонувати себе як посередника між Пекіном і Вашингтоном для посилення свого політичного впливу у світі.

Також, торгова війна між США та Китаєм має негативні наслідки для європейської економіки та, зокрема, для європейських компаній, які працюють у Китаї. У вересні 2018 року Торгова палата Європейського Союзу в Китаї (2018) опублікувала звіт, заснований на опитуваннях, проведених серед європейських компаній у Китаї. Згідно з цим дослідженням, майже 54 відсотки європейських компаній у Китаї негативно оцінили мита США на китайські товари, а 42,9 відсотка, то цей відсоток компаній заявили, що китайські тарифи на американський імпорт негативно вплинули на їх діяльність. Тільки 4,2 відсотка з усіх опитаних компаній підтримали ці тарифи. Згідно з цим дослідженням, три чверті європейських компаній у Китаї не мали наміру змінювати режим роботи, незважаючи на мита США та Китаю [20].

3.2. Вплив торговельних війн на Україну

Українська економіка є залежною саме від світових цін на сировину. Так, більш ніж 75% експорту залежить від цін на сировинні товари металургії та сільського господарства.

Можна вважати, що саме зменшення попиту на метал відбувається через відсутність росту світової економіки. Оскільки в умовах коли нічого не будується, тому й металу необхідно менше. Вартість металу та зерна на світовому ринку впливає на стабільність національної валюти. Українська економіка дуже залежить від світових цін на сировину. Більше, чим половина експорту залежить від цін на сировинні товари металургії та сільського господарства [22].

Оскільки металургійна продукція – це одна з фундаментальних статей експорту України, тому сталь та алюміній приносять близько 20% валютної виручки країни, саме тому їхня вартість на світовому ринку значно впливає на стабільність національної валюти. Бодай США на сьогодні не є першорядним покупцем української металургії, впровадження обмеження можуть відбитися на Україну посередньо – саме через зміну попиту на сталь та алюміній на світових ринках та коливання ринкових цін [23].

Україна також може скористатися такими можливостями, як експортери з інших країн. Для прикладу, переміщення китайських виробників на європейські ринки є можливістю для України стати місцем для розташування виробничих потужностей для китайських компаній. Оскільки угода про вільну торгівлю дає змогу продавати товари, вироблені в Україні, без мит, такий сприятливий торговий режим стане привабливим варіантом для китайських інвесторів. Другою перспективою є укладання експорту свинини з України в Китай. Завищені тарифи на американську свинину лишень сприятимуть налагодженню такої співпраці. Така ж стратегія може бути застосована і в інших експортних галузях [21].

Розглянемо такий показник як експорт з України в США та Китай (див. рис. 8.):

Рис. 8. Експорт з України в США та Китай, дол. США
Джерело: складено на основі даних [36].

Найбільше значення експорту з України в США спостерігається у 2021 році, а найменше значення – у 2016 році. Зростання експорту України допомагає продаж соняшникової олії в різних формах та виробництво самохідних машин та силових агрегатів для авіаційної галузі. 25% зростання в постачанні етнічних продуктів харчування для продажу в роздріб у 2020 році обумовлено нижчою вартістю виробництва та доступністю сировинної бази. Відновлюються обсяги постачання сталевих труб українськими підприємствами. Зростання у поставках натурального меду з України відбувається завдяки втраті позицій конкурентами Індією та В'єтнамом, складнощами у чіткому визначенні країни походження та розрахунку ставки мита під час поставок із цих країн.

Зниження у продажах металургійної продукції, частка ринку якої формувалася ще у 90-х, викликано запровадженням Сполученими Штатами додаткових мит — на сталь 25% та алюміній 15% у березні 2018 року [42].

Найбільше значення експорту з України в Китай спостерігається у 2021 році, а найменше значення – у 2016 році. Китай є торговим партнером №1 для України з агропродукції: близько 15% українського аграрного експорту прямує до КНР. Саме до війни Україна була одним із провідних постачальників продовольства до Китаю. За останні кілька років постачання до Китаю цієї продукції зросло в середньому на 17% щорічно[43].

Розглянемо такий показник як імпорт з України в США та Китай(див. рис. 9.):

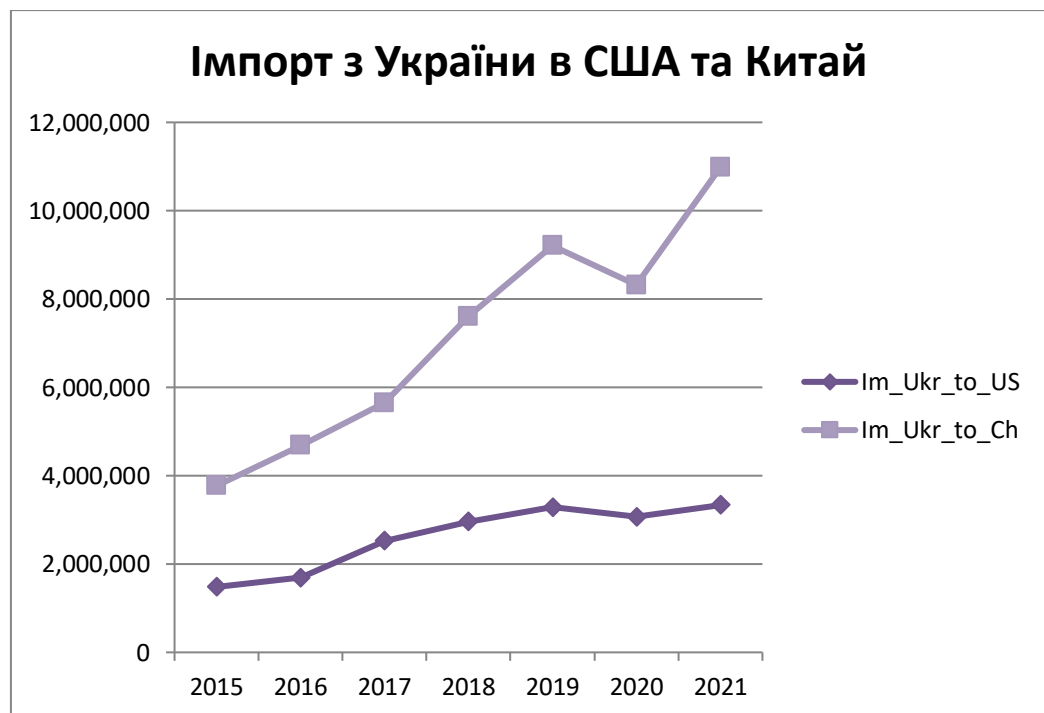

Рис. 9. Імпорт з України в США та Китай, дол. США

Джерело: складено на основі даних [36].

Найбільше значення імпорту з України в США спостерігається у 2021 році, а найменше значення – у 2015 році. Україна може бути привабливим джерелом товарів для імпорту до США. З точки зору регулювання імпорту

Україна входить до числа незалежних країн, на які поширюються пільги Загальної Системи Преференцій США[40].

Найбільше значення імпорту з України в Китай спостерігається у 2021 році, а найменше значення – у 2015 році. Щодо структури імпорту китайських товарів, то до України переважали: реактори ядерні, котли, машини; електричні машини; засоби наземного транспорту, окрім залізничного; прилади та апарати оптичних, фотографічних; пластмас, полімерних матеріалів; взуття; чорних металів; різноманітної хімічної продукції; іграшок; органічних хімічних сполук; меблів; каучуку та гуми; фармацевтичної продукції тощо. Україна поки залишається однією з небагатьох країн, яким торговельний конфлікт приніс більше користі, ніж шкоди. Завдяки тому, що китайські виробники переміщуються на європейські ринки це дає можливість для України стати місцем, де будуть розташовані виробничі потужності китайських компаній [41].

Можна зробити такі висновки, що Україна дуже добре взаємодіє з США та Китаєм. Інвестиції з США в Україну, є одним з важливих напрямків американського бізнесу. А відносини Китаю та України носять характер стратегічного партнерства.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши аналіз впливу торговельної війни на економіку США та Китаю, можна дійти до таких висновків.

Методи торговельної війни ідентичні методам господарського протекціонізму. Комплекс цих методів призначено оберігати економіку суб'єкта економічного життя, здатного на активну протидію іншим суб'єктам. Виходячи зі складності та багаторівневості економічного життя на будь-якому рівні його організації (від приватного до державного й наддержавного), торговельні війни неможливо звести до одноманітно-уніфікованого вигляду.

Заборона на експорт чи імпорт чи додаткові мита на певні види товарів є значно відомими заходами для торгових війн. Так само можуть використовуватися квоти, демпінгові ціни і, також, антидемпінгові мита. До ще одного інструменту можна зарахувати блокування ввезення продукції на кордоні через невідповідність товару екологічним або санітарним нормам.

На перший погляд, можна вважати, що американо-китайська «війна» виглядає, як звичайна торгівельна суперечка. Китай заявив про намір стати №1 на ринку не тільки товарів, а й технологій.

Проте, істинна причина конфлікту приховується у глобальному протиборстві двох провідних економік ціллю якого є фактичний переділ світу на нові сфери впливу.

Розпочата торговельна війна між США і Китаєм не «замикається» лише навколо питань торгівлі між двома країнами чи завданнями зменшення торговельних дисбалансів. Скоріше це є один з елементів світової (глобальної) рекомбінації сфер впливу між широковідомим світовим лідером США і швидко розвиваючимся Китаєм, який докладає зусиль стати не менш дієвим актором дійсності. Можна запевнити, що хоча простір торговельної війни широкий, зате у реальності чинні суперечності сконцентровані у технологічній та інноваційній сферах (таких як інформаційно-

комунікаційних) та у сферах, де ще до недавнього часу глобально домінували США.

Аналізуючи наукові дослідження, пов'язані з впливом торговельної війни на економіку США та Китаю, можна зробити висновок, що саме ці держави є одними з дуже впливових серед усіх країн світу, та в інших країнах відбувається та залежить саме через якісь навіть, незначні зміни в економіках США та Китаю. Та можна запевнити, що результати цих робіт можна застосувати в якості приклада для інших країн, які прагнуть досягти стабільності і високого рівня розвитку.

Складовими торгового балансу є експорт та імпорт товарів. Різниця між сумами цих складових показує конкурентоспроможність держави в галузі торгівлі. Упродовж досліджуваних років торговий баланс США є від'ємним, тобто імпорт товарів переважає над експортом, це означає, що ввозять товарів у країну більше, ніж вивозять. Щодо торгового балансу Китаю, то він є профіцитним упродовж досліджуваних років. Існує торговельне сальдо, оскільки торговельний баланс сприятливий.

У Китаї упродовж проаналізованих років сальдо торгівлі послугами є від'ємним. І якщо сальдо негативне, зазначене сальдо свідчить про те, що країна перебуває в ситуації, коли вона отримує більше послуг, ніж надається за кордоном. У США сальдо торгівлі послугами є додатнім упродовж 2015-2019 років. Це означає, що економіка надає більше послуг іноземним країнам, ніж отримує.

Найбільше значення балансу первинних доходів у США спостерігається у 2018 році, а найменше у 2021 році. У США цей показник є додатнім упродовж 2015-2020 роках, тобто доходи резидентів за кордоном, перевищують доходи, які отримують нерезиденти в США, а від'ємним у 2021 році, тобто доходи, які отримують нерезиденти в США, перевищують доходи резидентів за кордоном. Найбільше значення балансу первинних доходів Китаю спостерігається у 2021 році, а найменше у 2020 році. В Китаї цей показник є від'ємним упродовж 2015-2020 роках, тобто доходи, які отримують

нерезиденти в Китаї, перевищують доходи резидентів за кордоном, а у 2021 році – додатнім, то доходи резидентів за кордоном, перевищують доходи, які отримують нерезиденти в США.

Щодо балансу вторинних доходів у США, то цей показник є від'ємним упродовж досліджуваних років, тобто це означає, що американські резиденти здійснили більше односторонніх платежів за кордон, ніж нерезиденти в цю країну. В Китаї цей показник є від'ємним упродовж 2015-2018 роках, тобто китайські резиденти здійснили більше односторонніх платежів за кордон, ніж нерезиденти в цю країну, а у 2019 - 2021 роках - додатнім та це означає, що нерезиденту здійснили більше односторонніх платежів в Китай, ніж китайські резиденти за кордон.

Упродовж досліджуваних років баланс поточного рахунку США є від'ємним. Найбільший показник простежується у 2017 році, а найменший показник у 2021 році. Тобто це означає, що витрачається набагато більше, ніж заробляють. Та саме дефіцит відображає уряд та економіку, які є чистими боржниками перед рештою світу.

Найбільше значення експорту Китаю до США спостерігається у 2021 році, а найменше значення у 2016 році. Китай головним чином експортує до США трудомістку продукцію, яка створить конкуренції для американських підприємств. Тому експорт Китаєм трудомісткої продукції США не впливає ні на промислове виробництво і працевлаштування США, ні на частку американської продукції світовому ринку. А навпаки, він є корисним доповненням у економічній структурі США з погляду її врегулювання.

Найбільше значення експорту США до Китаю у 2021 році, а найменше значення спостерігається у 2019 році. А США експортують до Китаю головним чином літаки, силове обладнання, машини, електронні деталі, обладнання зв'язку і хімічні продукти, що належать до капіталомістких і техноємних товарів, а також аграрну продукцію: продовольство, бавовну.

Збільшення ВВП зазначає, що в країні було вироблено більше товарів та послуг, та це збільшило надходження податків до бюджету країни.

Найбільший показник ВВП США та ВВП Китаю серед досліджуваних років спостерігається у 2021 році.

Проаналізувавши першу регресійну модель можна зробити висновки. Якщо розглядати стандартизовані коефіцієнти, то можна з'ясувати, який із факторів впливає на змінну Y найбільше. У розглянутому випадку найбільший вплив має експорт з США в Китай, потім баланс первинних доходів США та торговий баланс. Обрані фактори пояснюють залежну змінну на 91,3%.

Проаналізувавши другу регресійну модель можна зробити висновки. Якщо розглядати стандартизовані коефіцієнти, то можна з'ясувати, який із факторів впливає на змінну Y найбільше. У розглянутому випадку найбільший вплив має експорт з Китаю в США, потім баланс перинних доходів Китаю. Обрані фактори пояснюють залежну змінну на 94,2%.

Оскільки торгова війна між США та Китаєм загострювалась, темпи глобального економічного зростання сповільнювалися.

Компанія «The Economist Intelligence Unit» (EIU) опублікувала список «переможців» американсько-китайської торгової війни за секторами економіки. Малайзія та В'єтнам номіновані переможцями зі значними перевагами в секторі інформаційно-комунікаційних технологій. Тим часом у секторі готового одягу Бангладеш, В'єтнам та Індія номіновані переможцями зі значними перевагами. Що стосується автомобільної промисловості, Малайзія та Таїланд номіновані переможцями зі значними перевагами.

Українська економіка дуже залежить від світових цін на сировину. Більше, чим половина експорту залежить від цін на сировинні товари металургії та сільського господарства.

Однією з основних статей експорту України є металургійна продукція. Сталь та алюміній приносять близько 20% валютної виручки країни, саме тому їхня вартість на світовому ринку значно впливає на стабільність національної валюти. Хоча США на сьогодні не є основним

покупцем української металургії, запроваджені обмеження можуть вплинути на Україну опосередковано - через зміну попиту на сталь та алюміній на світових ринках і коливання ринкових цін.

Україна також може скористатися такими можливостями, як експортери з інших країн. Для прикладу, переміщення китайських виробників на європейські ринки є можливістю для України стати місцем для розташування виробничих потужностей для китайських компаній. Оскільки угода про вільну торгівлю дає змогу продавати товари, вироблені в Україні, без мит, такий сприятливий торговий режим стане привабливим варіантом для китайських інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шнипко О.С. Торгівельні війни в умовах глобалізації: значення для України / О. С. Шнипко // Інвестиції : практика та досвід. – 2011. – №21. – С. 4 – 5.
2. Зварич Р. Індукція торгової війни / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/17197/1/173-174.pdf>
3. Додаток 2 до Угоди про заснування Світової організації торгівлі, Домовленість про правила та процедури врегулювання суперечок / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_019
4. Коновалова Х., Степаненко К. Велика розборка: що таке торгові війни – битва мит і ембарго/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.segodaya.ua/ua/amp-economics/bolshaya-razborka-chto-takoe-torgovye-voyny-bitva-poshlin-i-embargo-1333432.html>
5. США-КНР: торгова війна продовжується / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://landlord.ua/news/ssha-knr-torhivelna-viina-prodovzhuietsia/>
6. Sajjad Hosain, Saddam Hossain// SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2019 / [Electronic resource]. – Access mode: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3352549
7. Akmal Elmurodov:U.S.-China Trade War through the Lenses of Theories of International Relations// SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2022 / [Electronic resource]. – Access mode: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3995412
8. Tanja Schweinberger: How Promise Breaking In Trade Rhetoric Shapes Attitudes Toward Bilateral US-China Trade Cooperation// SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2022 / [Electronic resource]. – Access mode: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3807108

9. Piumi Kaushalya: Global Impact of the Tech War between China and USA // SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2022 / [Electronic resource]. – Access mode:https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4126833
10. Shanika Dilrukshi : Reflection of the 'Thucydides Trap' and 'Hobbesian Trap' in the Trade War between the United States and China (Study based on The Belt & Road Initiative in Sri Lanka) // SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2022 / [Electronic resource]. – Access mode:https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4126499
11. Shi Jiandong :History of trade between China and USA // SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2022 / [Electronic resource]. – Access mode:https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4159481
12. Valeria Martinez :Trade War USA-China: // SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2020 / [Electronic resource]. – Access mode:https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3718491
13. Tolulope Anthony Adekola: US–China Trade War and the WTO Dispute Settlement Mechanism// SOCIAL SCIENCE RESEARCH NETWORK.-2020/ [Electronic resource]. – Access mode:https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3550660
14. He Yafei: US-China Relations: From Cooperating Rivals to Competing Rivals/ [Electronic resource]. – Access mode: <https://thediplomat.com/2018/08/us-china-relations-from-cooperating-rivals-to-competing-rivals/>
15. Chong T. T. Understanding China-US Trade War: Causes, Economic Impact, and the Worst-Case Scenario / T. T. Chong, X. Li. // Lau Chor Tak Institute of Global Economics and Finance,. - 2019. - No71.
16. Chi H. The China- US Trade War: Deep-Rooted Causes, Shifting Focus and Uncertain Prospects / Hung Kwan Chi. // Japan Center for Economic Research. 2019
17. Asia Pacific Foundation of Canada: Impacts of the US-China Trade War.- 2019/ [Electronic resource]. – Access mode:<https://www.asiapacific.ca/publication/impacts-us-china-trade-war>

18. Robin Harding: Asia's emerging economies are winning US-China trade war.-2019 / [Electronic resource]. – Access mode:<https://www.ft.com/content/b01d048c-df59-11e9-9743-db5a370481bc>
19. Satoru KUMAGAI: How Will the US-China Trade War Affect Asian Economies?.-2022 / [Electronic resource]. – Access mode:https://www.ide.go.jp/English/ResearchColumns/Columns/2022/kumagai_satoru.html
20. The Impact of the US–China Trade / War on the European Union/Global Journal of Emerging / Market Economies, 2020 p.56-67
21. Матвійчук Н. Торговельна війна між США та Китаєм: які країни отримують вигоду?/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://adastra.org.ua/blog/torgovelnna-vijna-mizh-ssha-ta-kitayem-yaki-krayini-otrimuyut-vigodu>
22. Козлова Ю. Торговельна війна США і Китаю. «Більшої загрози світовій економіці не існує» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://glavcom.ua/world/observe/torgovelnna-viyna-ssha-i-kitayu-bilshoji-zagrozi-svitoviy-ekonomici-ne-isnuje-594485.html>
23. Вінокуров Я. Торговельні війни Трампа: вплив на Україну та світ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/torhovelni-viiny-trampa-vplyv-na-ukrainu-ta-svit>
24. Андрощук М. В, Матвійчук Н. В./ ВІДНОСИНИ США ТА КИТАЮ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ (ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ) / Наукові записки студентів та аспірантів/ с.106-111
25. Deborah T. Modelling the economic impact of the Sino– US trade dispute: A global perspective / T. Deborah, C. Chen // The Chinese Economic Transformation / T. Deborah, C. Chen., 2019.
26. Balance of Trade (Торговий баланс) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://alpari.com/ua/beginner/glossary/balance-of-trade/>
27. Баланс послуг/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.economy-pedia.com/11038954-balance-of-services>

28. Primary Income, Balance of Payments and International Investment Position Compilation Guide / International Monetary Fund, p.219-236
29. Catherine L. Mann, The Causes of the US Current Account Deficit / Peterson Institute for International Economics, 1999
30. Ian Shine, What is a country's current account balance, and is a deficit good or bad for its economy?/ECONOMIC PROGRESS/2023
31. Overview of China-U.S. Relations/ [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.china-embassy.org/eng/zmgxs/ocusr/>
32. О торгівельному балансі між Китаєм та США / [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// china.org.cn/.htm](http://china.org.cn/.htm)
33. Secondary Income Account, Balance of Payments and International Investment Position Compilation Guide / International Monetary Fund, p.207-215
34. Зростання економіки США торік стало рекордним із 1984 року / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/01/28/681872/>
35. Офіційний сайт МВФ/ Статистика платіжного балансу США та Китаю [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://data.imf.org>
36. Державна служба статистики України / Експорт з України в США та Китай, Імпорт з України в США та Китай [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
37. Офіційний сайт The World Bank / ВВП США та Китаю [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>
38. Export from the United States to China, Export from China to the United States / [Electronic resource]. – Access mode: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/usa/partner/chn?depthSelector=HS4Depth&dynamicBilateralTradeSelector=year2021>
39. Balance of Payments Accounts and Analysis, Balance of Payments and International Investment Position Compilation Guide / International Monetary Fund, p.96-130

40. Імпорт з України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://achcustomsbroker.com/customs-brokerage/import-from-ukraine/>
41. Торгівля та інвестиції / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://china.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/186-torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-kitajem/torgivlya-ta-investiciyi>
42. Патковський С. Які товари експортує в США Україна.-2020 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/eksport-ukrajini-v-ssha-porivnyayemo-z-polshcheyu-yaki-tovari-koristuyutsya-populyarnistyu-novini-ukrajini-50119141.html>
43. Яневський О. Українські продукти для Китаю.-2022 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.golosameriki.com/a/how-agrarian-products-from-ukraine-affect-the-food-situation-in-china/6684408.html>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А.1

**ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ НА
ВВП США**

Статистичні дані до регресії

Рік	ВВП США	Торговий баланс Китаю	Баланс первинних доходів США	Експорт з США в Китай
2000	10 252	-13 565	14 626	16 450
2001	10 582	-22 568	23 246	19 581
2002	10 936	-18 020	17 505	22 480
2003	11 458	33 688	29 254	28 510
2004	12 214	44 895	46 580	35 120
2005	13 037	130 128	44 184	40 320
2006	13 815	215 686	15 979	53 420
2007	14 452	302 846	64 356	62 802
2008	14 713	344 467	112 019	68 652
2009	14 449	235 477	115 540	67 660
2010	14 992	238 086	169 911	87 900
2011	15 543	228 700	202 431	101 458
2012	16 197	311 569	197 928	109 742
2013	16 785	358 981	195 517	123 568
2014	17 527	435 041	200 311	125 000
2015	18 225	576 191	185 207	118 700
2016	18 715	488 883	196 442	114 652
2017	19 519	475 942	257 939	127 850
2018	20 580	380 074	255 278	119 875
2019	21 433	392 993	243 556	102 985
2020	20 807	511 103	163 088	122 102
2021	23 322	562 724	-140 800	530 200

Джерело: складено на основі даних [35],[36],[37].

Таблиця А.2

ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ НА ВВП КИТАЮ

Статистичні дані до регресії

Рік	ВВП Китай	Торговий баланс США	Баланс первинних доходів Китай	Експорт з Китаю в США
2000	1 210	-446 783	-14 667	73 860
2001	1 342	-422 368	-19 175	77 320
2002	1 470	-483 246	-14 945	98 453
2003	1 662	-541 644	-10 218	121 000
2004	1 963	-664 765	-5 131	154 364
2005	2 291	-782 805	-16 114	197 500
2006	2 750	-837 288	-5 143	238 641
2007	3 552	-821 193	8 044	270 300
2008	4 590	-832 492	28 580	288 300
2009	5 100	-509 696	-8 533	249 200
2010	6 098	-648 673	-25 899	323 000
2011	7 553	-740 997	-70 317	349 600
2012	8 531	-741 118	-19 887	382 400
2013	9 574	-700 538	-78 442	399 100
2014	10 480	-749 917	13 301	425 300
2015	11 060	-761 866	-52 199	435 102
2016	11 230	-749 801	-54 880	408 130
2017	12 310	-799 340	-16 478	459 203
2018	13 891	-878 748	-61 365	504 105
2019	14 285	-857 259	-39 184	430 200
2020	14 693	-913 886	-118 192	438 140
2021	17 731	-1 090 295	16 524	530 200

Джерело: складено на основі даних [35],[36],[37].